

Helse- og omsorgsdepartementet

Oslo, 19.juni 2007

Svar på høring vedrørende forslag om forbud mot synlig oppstilling av tobakksvarer

Helse- og omsorgsdepartementet har utlyst høring vedrørende forslag om forbud mot synlig oppstilling av tobakksvarer.

Deli de Luca sine utsalgssteder er en krysning mellom butikk og delikatesseforretning med fokus på god mat og måltidsløsninger. Vi i Deli de Luca selger gode opplevelser av mat og drikke, til kunder som vil ha service, kvalitet og tilgjengelighet. De aller fleste butikkene holder åpent 24 timer i døgnet. Og vi fører også tobakksvarer som en del av vårt varesortiment. Vi vil derfor få lov til å komme med et tilsvarende svar til den utlyste høring.

Vår grunnholdning er at de av våre kunder som kjøper tobakk gjør det fordi de allerede røyker, og at det er de færreste som kjøper en slik vare på impuls. Vi har ikke sett noe bevis for at synlig oppstilling av tobakksvarer ved utsalgssteder oppmuntrer folk til å begynne å røyke. Det gjelder heller ikke ungdom. Kanskje snarere tvert om !

Et forbud mot synlig salg vil vel snarere kunne gi tobakk en "forbuden frukt", om man gjennom lov skal bli tvunget til å gjemme unna tobakksprodukter. En studie gjennomført av Melbourne Institute of Applied Economic and Social Research fant at forbud mot synlig salg fremprovoserte "en type motstandseffekt" blant 18-24 åringer og faktisk stimulerte til røykning i denne gruppen.

En britisk studie fant at kun 4,7% av de førstegangsrøykende ungdommer kjøpte tobakken i en butikk. Resten fikk dem fra venner og familie (S. Emery m.fl. "Does cigarette price influence adolescent experimentation" Journal of Health Economics no.20, 2001 s. 261-270). Da vil det kanskje være andre tiltak som kan være mer egnet for å begrense ungdommens bruk av tobakk enn å innføre et forbud mot synlig oppstilling i butikk?

En undersøkelse utført på vegne av Health Canada i 2005 fant at det store flertallet (86 %) av røykerne sa at fremvisningen ikke har noen innvirkning på deres kjøpeatferd (2005 National Baseline Survey on the Tobacco Retail Environment, Corporate Research Associates Inc, 2005). 2 % av røykerne anga sågar at det får dem til å ville kjøpe sigaretter sjeldnere. Når det gjelder tidligere røykere, sier 80 % at fremvisningen av sigaretter ikke har noen innvirkning på deres kjøpeatferd, 16 % angir at det faktisk styrker dem i deres beslutning om å slutte å røyke.

Når vi i tillegg kan lese i direktoratets egen utredning at "det er foreløpig ingen land som har gjennomført effektevaluering av dette tiltaket" (forbud mot synlig salg), så er vi forbauset over at både direktoratet og departementet vil fremme et slikt forslag.

HSH har i mediene pekt på de ikke ubetydelige økonomiske kostnader forbundet med tilpasning til forbudet for det enkelte utsalgssted. Men i tillegg til de rene økonomiske kostnader vil jo et slikt forbud kunne medføre en mye tregere handlesituasjon. Våre kunder ønsker sin handel gjennomført i løpet av 2 minutter. Tempo, effektivitet og service er noe vi vil kjennetegnes ved. Om våre ansatte må bruke mye tid på å lete etter tobakksvarer som er skjult både for kunde og ansatt, så vil det skade den opplevde service – både for kunden som kjøper tobakk, og for de som står i kø og venter. I tillegg har man også sikkerhetsaspektet, som går på at den ansatte må snu ryggen til kunden for å lete i en skuff etter tobakksproduktet. Slikt kan faktisk utgjøre en sikkerhetsrisiko, og økt risiko for tyveri. Dette er også effekter av et forbud mot synlig salg av tobakksvarer.

Oppsummert mener vi derfor at myndighetene ikke bør innføre et forbud mot synlig salg. Det vil ha en veldig negativ effekt for utsalgsstedene som skal tilpasse seg dette, uten at det altså har noen dokumentert effekt på totalforbruket av tobakk. Og i det aller minste bør myndighetene avvente situasjonen og ikke være blant de aller første land i Europa til å innføre en slik regulering før man ser noen grundigere studier fra andre land om en slik regulering i det hele tatt er hensiktsmessig.

Vennlig hilsen

Thor Johansen
Deli de Luca Norge AS